

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

Apare odată în săptămână: DUMINECA

Prețul Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria pe an . . . 5 fl. — cr.
 „ „ „ pe 1/2 an 2 „ 50 „ „
 „ România și străinătate pe an . . . 14 franci
 „ „ „ „ pe 1/2 an 7 „

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cuvinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.

Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ”;
 eară banii de prenumerațiune și inserțiuni la
 ADMINISTRAȚIA
 Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș

Noe

Prelegere practică

Textul istorioarei

1. Oamenii începură a se înmulți pre pământ, dară ei nu s'au făcut mai buni decât Adam și Cain. Și Dzeu le-au dat 120 de ani timp, ca să se îndrepte. Reutatea lor s'a tot mărit. Atunci a zis Dzeu: „Perde-voi pe oameni și toate vietățile de pe fața pământului“!

2. Dară Noe a aflat har înaintea lui Dzeu, căci era drept. Și Dzeu zise către el: „Fă-ți o corabie, căci eu voi trimite potopul, ca să piardă toate vietățile de pe pământ. Dar tu și familia ta intră în corabie, și din toate animalele ia câte o păreche în corabie, ca să le păstrezi în viață. Și să mai iei cu tine bucate, ca să aveți ce mânca.“ Și Noe a făcut toate câte i-a poruncit Dzeu.

3. Și a căzut ploaie pe pământ patruzeci de zile și patruzeci de nopți. Și apa crescū și rădică corabia de pe pământ. Și apa să înălță, de acoperi toți munții cei mai înalți de sub ceriu. Și muriră toate vietățile de pe pământ, numai Noe și cele ce erau cu el în corabie rămaseră.

4. Și apa acoperi pământul 150 de zile, și aducându-și Dzeu aminte de Noe, a adus vânt pe pământ și apa a scăzut și corabia să opri pe muntele Ararat.

Și Dzeu vorbi lui Noe, zicând: „Eși din corabie, tu și familia ta, și toate animalele cari sunt cu tine.“ Noe eși și zidi un altariu și aduse jertfă lui Dzeu. Primind jertfa lui Noe, Dzeu îl binecuvântă pe el și pe fii lui, zicându-le: „Crește-ți și vă înmulțiți și umpleți pământul.“

Tratare

Ce să vă istorisesc astăzi? Despre copii și nepoții lui Cain și ai lui Set? Dară despre ei nu știu nimic bine. Ei s'au abătut dela Dzeu și s'au făcut din ce în ce tot mai răi. Dzeu n'a încetat a fi bun cu ei, dară ei tot nu să îndreaptă. Dzeu a fost multă vreme cu răbdare față de ei; dar neajutând asta nimic, Dzeu, care dă fie-căruia . . . , îi pedepsește la început cu: foame, morburi . . . Ne folosind nici aceasta Dzeu decide moartea tuturor prin — potop.

Tinta: Astăzi vă voi povesti deci despre potop.

I

Ce este potopul? Cum pot scăpa oamenii cu viața de potop? Pe luntri, în pomi, pe dealuri . . . Oare toți oamenii s'au înecat în potop?

II

Predarea istorioarei. Reproducere.

Explicarea cuvintelor, etc. neînțelese d. e. Ararat e munte în Armenia. Fie-care parte din istorioară să se discute minuțios, mai ales să se descrie cu colori vii încercările zădarnice ale păcătoșilor, ca să scape de moarte.

Cum a fost Dzeu cu oamenii păcătoși? La început bun, apoi răbdătoriu, în fine drept.

Cum a fost el cu Noe? Tot-deuna bun; Dzeu îi spune cum să-și mântue familia. El ascultă și face toate câte i-a poruncit Dzeu.

Noe așteaptă liniștit potopul. Nu astfel păcătoșii, frica și disperarea lor era la culme, încercările de a scăpa de moarte sunt zădarnice, văieturile și rugăciunile prea târzii; toți mor.

Ce a făcut Noe după ce părăsește corabia? Mulțumită și jertfă. Dzeu primește jertfa și îl binecuvântă.

III

Din istorioara aceasta să pot scoate multe învățături. Pentru noi noauă ar fi: Dzeu pedepsește pe cei răi și răminerează pe cei buni și Dzeu este îndelung răbdătoriu cu cei păcătoși. Acestor învățături li corespund maximele:

IV

„Fericiti sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc“ (Luc. 11, 28.). „Dzeu nu voește moarte păcătoșului, ce se îndreaptă“ (Ezech. 33, 11).

V

Ce putem noi învăța din pierderea păcătoșilor și din scăparea lui Noe? Prin exemple învățatoriul va arăta, că și astăzi sunt oameni, pe cari păcatul îi duce la pierzare și că Dumnezeu scutește pe aceia, cari-l iubesc. Să se esplice și aplice Rom. 6, 23. Gal. 6, 7.

Discurs panegiric

ținut în 1 Noembrie 1894 la mormântul lui Emanuil Gojdu în Budapesta, de N. Mănoiu, student jurist.

(Continuare și fine)

Precum Cicero îndemna pe Romani, ca să nisească spre știință, zicându-le: „că aceasta împodobește tinerețele, nutrește bărbăția, desfătează bătrânețele, mângâie în năcazuri,“ așa și Gojdu prin dispozițiunile sale testamentare ne îndeamnă, ca cu activitate și sîrguință să lucrăm pentru prosperarea și înflorirea bisericii, patriei și națiunii române, căci numai prin dezvoltarea spirituală și nobilitarea inimii, prin educațiune ne putem ridica la locul, ce ne este destinat deja al ocupa între popoarele culte ale Europei. Ochiul spiritual al fericitului Gojdu ca bărbat politic și jurisprudent a pătruns adânc în profunzimea trecutului și departe în înălțimea viitoriului. Însuș testamentul lui ne arată cu câtă măiestrie și prevedere, cu câtă rațiune și calcul este întocmit, astfel că din „Fundatiunea“ sa mai târziu nu numai tinerețea studiosă, dar și preoții și învățătorii distinși se se poată împărtăși din această binefacere; și numai puțin tinerii din teologie și pedagogie, precum și tinerii aplicați la arte și industrie. Cu un cuvânt ni-a cunoscut lipsa, și ni-a simțit durerea. Cetească fiecine cu luare aminte testamentul său și judece cine a fost el. Însuș instituțiunea aceasta este cea mai vie caracteristică a reșosatului pe toate terenele.

Testamentul său ne reprezintă în mod exemplariu *modestia*, fiica înțelepciunii, pentru-că deși reșosatul a ocupat în stat cele mai frumoase și mai înalte funcțiuni, ca bărbat eminent; deși era mare capitalist, cu toate acestea a dispus, că înmormântarea sa să se facă cât se va putea mai simplu, cu un singur preot, și mai cu puține spese, abdicând de pompă, lux și strălucirea trecătoare a câtorva momente; iubind biserica și neamul său a oprit toate acestea, ca nu cumva prin spese nesocotite și zădarnice, averea testată neamului său românesc și destinată pentru scopuri mai sublime să se împuțineze.

Precum a dispus, ca osemintele sale să se așeze în sicriu de fer, tot așa a îngrijit și a dis-

pus, că averea testată să se administreze cu bună chipzuintă și rațiune; să se apere de ori-ce viscol, cu energie și brațe de fer, incredințând cu această pe distinși 3 prelați ai bisericii gr. or. din Ungaria și Transilvania, precum și câțiva bărbați mireni cunoscuți ca buni și înțelepți Români ortodoxi, pe care îi roagă cu căldură ca cu cea mai strictă observare a dispozițiilor testamentare să administreze „fundatiunea“ sa. Și într'adevăr pe când aceasta era expusă unei primejdii neașteptate, Dumnezeu a ascultat rugăciunea ultimă a fericitului Gojdu, când zise: „Părinte atotputernice păzește-i pe ei,“ a revărsat darul și lumina sa peste capetele administratorilor ei și a delăturat pericolul ce amenința fundatiunea. Un capital de 300.000 fi. v. a. ni-a donat, care astăzi se urcă aproape la 2 milioane.

Sute și sute de tineri români și-au aflat mângâierea în această fundatiune. A crescut sute de tineri ce-i vedem pe toate terenele, unii ca bărbați politici, apărând principiile de drept înaintea forurilor judiciare, apărând interesele bisericii și națiunii; pe unul îl vedem reprezentând statul afară de continent, în Africa, ca consul; pe unii ca medici, alinând durerile bolnavilor, ear pe alții aici și dincolo de graniță, măsurând pământurile țărănești, ca ingineri; alții ca profesori pe catedră propagând cultură, răspândind razele de lumină nestinsă în inimile și spiritele agere ale tinerimii setoase după știință. Va sosi ziua când tot tinerul Român ortodox, cu însușiri frumoase își va afla adăpostul sub aripa scutitoare a fundatiunii Gojdu.

Nimenia nu cunoștea intențiunea lui nobilă; nime nu-și putea aduce aminte, că Emanuil Gojdu, va fi acela care își iubeste atât de mult neamul său; el nici atunci nu s'a depărtat de biserica și națiunea sa, când unii credeau, că este străin față cu noi și nu caută spre neamul său. Dar politica sa înțeleaptă, prevederile sale înalte, referințele politice sub care a trăit l-au condus într'acolo, ca să iee atare ținută bărbătească și serioasă, că tăcând mai bine se poată lucra, ceea-ce într'adevăr s'a și întemplat. Numai un arhieru, ca *Saguna* și încă câțiva îi cunoșteau pulsul său, dar și acestia încă au tăcut și au lucrat împreună cu el.

Iubirea și simțământul viu al lui Gojdu față cu biserica și națiunea lui n'a fost îmbrăcat în luciuperitoriu, cuvântul său n'a fost frase învăpăiate și proiecte neisprăvite, după cum durere, nu arare-ori se întemplă în lume, ci iubirea sa a nutrit-o în secret, în inima sa, căci văzând ce ne lipsește, ni-a dat ce noi n'am așteptat.

Iubindu-ne el pe noi atât de mult, ne dă prin aceasta exemplu viu, ca și noi să ne iubim unii pe alții, ca astfel, — *viribus unitis* — în cea mai bună conțelegere să putem clădi edificiul cel mareț și sublim pentru care și fericitul Gojdu a adunat și ni-a lăsat noaue materialul său câștigat cu sudoarea feței sale.

Eată deci, fraților, motivele basate și puternice, ce ne-au adunat pe noi *tinerimea română universitară din capitală* în număr atât de frumos, împrejurul acestui monument sânt, înaintea acestui mormânt, ca pătrunși de faptele nobile să depunem modestul nostru tribut de recunoștință și pietate părintelui nostru binefăcătoriu, care s'a îngrijit atât de mult de soarta și viitorul nostru.

Aici în mormânt s'au depus osemintele sale; aici odihnește în pace cadavrul rece al fericitului Gojdu, dar' nobilul său suflet planează asupra noastră, faptele sale mărețe îl însoțesc dincolo de mormânt.

Spiritul său ne șoptește și ne îmbărbătează spre statornicie și tact în lupta cea sântă pentru biserică și cultura națiunii noastre. Ne șoptește ca să fim fideli bisericii, pariei și națiunii, să fim cu energie și stăruință de fer; să păstrăm caritatea frățească, să luptăm cu înțelepciune în această lume plină de miserie, pentru că numai pe calea aceasta putem asigura existența neamului nostru.

Astfel, suflet nobil și fericit, care ți-ai eternizat memoria în cer și pe pământ, primește dela *tinerimea română universitară*, ce s'a adunat în giurul tău, votul de pietate și venerațiune eternă, ce o datorim față de tine; primește tributul nostru de recunoștință, ce-l depunem astăzi la mormântul tău, primește solemnă noastră promisiune, că vom păstra în onoare numele tău și al celor-ce cu tine împreună — *de jure et de facto* — au conlucrat pentru binele bisericii și națiunii noastre.

Am depus aici pe mormântul tău frumoasa cunună de flori veștejitoare, dar' nu ne este destul aceasta, ci depunem o cunună încheiată din flori neperitoare a rugăciunii din inimă, a recunoștinței și pietății, cu care fii bisericii și națiunii noastre române, vor încununa memoria ta din generațiune în generațiune.

Primește glasurile nenumărate de mulțumire ale celor-ce trupește și sufletește se nutresc din rodurile mărețului pom sădit de mâna ta binecuvântată. Pătrundă glasurile noastre la tronul Părintelui creaturilor, ca să deschidă sufletului tău izvorul vieții și ușa raiului, de unde roagă pe prea înaltul Creatoriu ca să reverse darul său asupra acestui pom nobil, ca să fie viu, să înflorească și să fructifice rodurile de viață necesare la dezvoltarea și fericirea *bisericii și națiunii noastre mult cercate, unindu-ne în cuget și simțiri, unindu-ne în Dumnezeu.**)

Compărare de caractere tinere

Eată câte-va din notițele mele, despre care am vorbit sub acest titlu în unul din numerile trecute a Foi diecesane.

*) Acest discurs s'a rostit în 1 Noemvrie n. la mormântul fericitului Gojdu în prezența stăpânilor lui, cari au depus o cunună, și a altor români.

* * * este un băiat între unsprezece și doisprezece ani, și după judecata mea unul dintre cei mai drăgălași școlari. El întrunește în sine vioiciune și seriozitate; dar tocmai precum se recere pentru etatea sa: nu prea sburdalnic și nu prea serios. Spre adevărate necuviințe nu pare accesibil.

În esteriorul său se distinge prin blândeță și afabilitate; ear inima sa arată a fi foarte bună, totdeauna bine dispusă. Lauda e plăcută lui, dar nu-l face mândru, ci când aceea i-să face în totdeauna își apleacă ochii cu modestie.

Când se descrie în cutare bucată de cetire vr'un caracteriu bun, atunci ochii lui devin mai vioi, corpul său întreg se pune în mișcare și nu se poate reține, ca să nu esclame: „Aceasta este frumos!“ ceea ce inimei sale face numai onoare.

La întrebarea: că de ce este aceasta frumos și bine? — atunci caută el a desfășora cu cuvinte simple binele și nobilul nu atât pentru ca să arete că știe, ci mai mult pentru ca să-și justifice simțământul său.

Dacă nu-i place ceva: atunci devine mai serios, ochii săi mai puțin vioi și responsurile sale scurte.

Mersul său este sigur, tonul plăcut, cam iute la vorbă însă în cele mai multe cazuri plin de expresiune.

Are un aer sincer și pare a preferi folositorul față de plăcutul.

Curat și regulat; sociabil, fără de a fi conturbătoriu. Bizăririle conșcolarilor săi nu-l conturbă de loc în atențiunea sa; le trece acestea cu vederea ori le știe suprima prin o simplă căutătură.

Afară de aceea toți conșcolarii săi îl iubesc. Ei se par a recunoaște, că dânsul are preferințe și că merită preferințe, fără de a-l învidia pentru acele, ceea ce la el este poate și unicul cas.

Talentul său fiind escelent, ear diligența neobosită și laudabilă, ar putea presta mult, dacă cultivarea sa s'ar estinde mai departe. El pe terenul științelor și a adevărului ar duce-o până la o înălțime considerabilă.

La aceste amicii săi vor dobândi în el un amic nobil, un tovarăș sincer, plăcut, modest, un părtaș voios la fericirea lor și gata de servire la nefericirea lor...

Întru adevăr un ideal încântătoriu pentru observatorii oamenilor!

* * * Cam de opt ani, aparține acelor copii, pre carii la prima vedere trebuie să-i iubim. Cu totul nevinovat, se bucură de privilegiul primei tinerețe de a fi vesel.

Minele lui prevestesc înlinarea spre bucurie și veselie, care însă nu este necuviințioasă.

Toate i sunt lui firește spre jucărie, având totdeauna câte ceva, cu ce să se ocupe. Un cuvânt sau o privire la el îl moderează, dar nu prea lung timp. Dacă i atragi atențiunea asupra vre-unui lucru, atunci își pune toată puterea sa mică, îl cuprinde iute și pare a să mira, cum de acela este cu puțință.

Numai o mică întâietate se i să dea față de altul, atunci se manifestează ambiția sa pre toate trasurile feței sale prin un suris voios.

Dojanele trebuie cu mare cruțare aplicate la el, de oare-ce aceste mai mult îl deprimează, decât să aibe efectul cuvenit. El e vivace și infocat la tot lucrul, care îl interesează.

Odată îl învinovăți copilul de lângă el, că flecărește în școală. După oară îl trase pre acesta la răspundere și i aplică o palmă. Dar îndată se căi de acest fapt, și de sigur, nu pentru că se temea atât de pedeapsa mea, ci mai mult pentru că i-a părut rău de faptul său, i dete copilului bătut pentru durerea mică ce i-a căusat-o atâtea daruri, câte a avut el la sine.

Într'alte ține la ordine foarte mult, și pre lângă capul său cel bun promite a desfășura mare diligență și înclinare spre învățatură. Dacă atențiunea sa s'ar ageri atrasă fiind la mai multe obiecte: atunci el ar ajunge departe cu cartea.

Ambiția sa pre lângă o restrângere rațională n'ar fi stricăcioasă; dar fără moderare înțeleaptă și la timpul ei, ușor poate această înclinare, care la el nu este mică, să dea pre omul fudul, încăpăținat și violent.

Mica și pasionata sa infocare probabil îl va împinge spre cutare faptă pripită; dar bunătatea inimii sale e de sperat, că îl va face a nu greși mult și deci i va procura un caracter blând și firm.

Ar fi foarte plăcut dacă am face observațiuni la copii numai ca aceste două premerse; dar trebuie să luăm omul așa precum ni se prezintă.

*** este trecut de treisprezece ani, unul care a eșit din școala de toate zilele. Talentele sale sunt de tot ordinare și neînsemnate. Diligența sa este confoarmă talențelor; ear inima sa pare a fi fără nici un simțământ.

Fața sa promite pre omul, carele a trecut preste toate, pre care nu-l mișcă nici bucuria, nici durerea — nici binele, nici răul.

Pentru el ori ce lucru i se pare fără interes, lui i tot una, ori de poate răspunde la o întrebare sau nu. Indiferent cu totul față de laude ori dojane, fața lui nu se schimbă la aceste de loc. Cele dintăiu nu-i sunt de vre-o importanță, nu-i sunt spre încurajare; cele din urmă n'au nici un pond pentru el, pentru el nu sunt spre rușine. Și așa dă puțină speranță pentru viitoriul său.

Mersul și întreaga sa pozițiune este tărătoare, și fiind că sufletul său nu se ocupă de loc cu lucruri reale și importante d'aceea și este el în totdeauna nepacnic, dar mai mult pre ascuns, decât pre față.

Adevărată răutate și maliție nu pare a zecea în inima sa, dar totuș cu greu va fi cândva apt spre cutare virtute. A se osteni ori a fi atent aceste nu sunt pentru el de loc.

Preste acestea și creșterea sa d'acasă nu este de laudă, și deci în întreaga sa viață, abia va ajunge un simplu membru al comunei sale, căreia poate, că nu-i va fi stricăcios, dar nici prea folositoriu.

B. Biro-Herendescianul
preot ort. român.

Serbarea nunții de argint a suveranilor români

La 3/15 Noemvrie curg. s'au implinit 25 ani de la pășirea la căsătorie a regelui *Carol*, cu regina *Elisaveta*. Ziua aceasta memorabilă a nunții de argint s'a sărbătorit în România întreagă cu pompa cea mai mare.

M. M. L. L. Regele și Regina au sosit în ajunul serbării dela Sinaia la București. Primirea lor au fost grandioasă.

Ministrii toți, primariul capitalei D-I *N. Filipescu*, fruntașii tuturor dicasteriilor, ear în fruntea lor I. P. S. S. Metropolitul-Primat, încunjurat de înaltul său cler așteptau pe peron sosirea M. M. L. L. Trenul intrând în gară, Regele și Regina apar la fereastră. Musica militară întonează imnul național, ear văzduhul tresăre de sgomotoasele urale ale publicului. Suveranii au fost primiți de domni ministri, de soțiile acestora și de unele dame din societatea înaltă bucureștiană, cari oferiră buchete iubitei lor *Suverane* cu lacrimi de bucurie.

După primirea omagiilor M. M. L. L. s'au urcat în trăsură și cortegiul s'a pus în mișcare către Palat, unde casa civilă și militară primește pe iubiții Suverani.

Ziua de 3/15 Noemvrie — adevărată zi de sărbătoare — a fost anunțată bucureștenilor în revărsatul zorilor, cu trei salve de tunuri. Stradele, casele, balcoanele sunt împodobite cu verdeață de brad, cu flori, cu covoare și cu tricolor național. Lumea a ocupat toate stradele, cari duc dela Palat la Mitropolie. Pe tot drumul dela Palat la Mitropolie, sunt înșirate trupe. La oarele 9 și jumătate pleacă M. M. L. L. din Palat în trăsură deschisă. La 10 oare sosesc Suveranii la metropolie, unde sunt întâmpinați la scară de ministrii, ear la intrarea în biserică de I. P. S. S. Metropolitul-Primat, ținând în mână evangelia și sânta cruce. I. P. S. S. Metropolit, încungiurat de înaltul cler, începe înmediat serviciul divin, după a cărui terminare dl ministrul-președinte L. Catargiu cetește cu ton înalt următorul act comemorativ, scris pe pergament, de însuș Regele *Carol*:

„Sub domnia mea *Carol I. Domn și Rege al României*, în anul mântuirii 1869 și al domniei mele al treilea săvârșitu-s'a în ziua de 3/15 Noemvrie, în castelul dela Neu-Wied cununia mea cu iubita mea soție și intrarea în capitală, unde după vechile datine în mijlocul veseliei obștești a credinciosului meu popor am mers drept la Mitropolie; acolo în fața noastră și a înalților demnitari ai Statului, Metropolitul Ungro-Vlahiei și primat al României a înălțat la ceriu rugăciunile sântei noastre biserici, ca să ne aibă sub a sa sântă pază vreme îndelungată, spre a putea aduce munca și sîrguința noastră prinos pe altariul patriei.

„Mare a fost îndurarea providenței și multe faptele mărețe, care s'au implinit de atunci până azi, când în anul mântuirii 1894 și al domniei mele al douăzeci și optulea earși venitam cu iubita mea soție și Regină în mijlocul iubitului meu popor în același sânt lăcaș, unde Metropolitul-Primat încunjurat de înaltul cler, a îndreptat rugile sale către milostivul Creatoriu, ca să binecuvinteze nunta noastră de argint și să ne țină, pe Regina și pe mine, sub puterica lui pază, ca să putem și de aci înainte închina viațile noastre spre întărirea și propășirea regatului, pe care l'am întemeiat, și a neamului cu a cărui vitejie am înviat slava strămoșască.

„Întru de-a pururea amintire a acestei zile scumpe inimii noastre, întocmit-am acest act care se va iscăli de noi, de I. P. S. S.

Metropolitul-Primat, de consiliul meu de ministri, de președinții Corpurilor Legiuitoare, de președintele înaltei curți de Cassație, de președintele înaltei curți de Compturi și de primarul capitalei, și se va păstra în arhivele regatului.“

După cetire, actul s'a subscris.

Sfârșindu-se la Metropolie ceremonia bisericească, Maiestățile lor la oarele 11 părăsesc catedra. Cortegiul d'abia străbate printre mulțime. În Calea Victoriei, un copilăș predă Reginei un coș cu flori și o porumbiță albă. Acest fapt produce însuflețire ne mai pomenită.

La 1/2 11 MM. LL. în sala de recepțiune primesc pre domnii ministrii și pre doamnele acestora. apoi corpul diplomatic din capitală precum și însărcinatul de afaceri al Angliei, apoi ministrii Germaniei, Belgiei, Italiei și alții, cari toți au manuat M. M. L. L. scrisori de felicitare, primite dela domnitorii lor.

La două d. a. s'au adunat apoi la Palat clerul în frunte cu I. P. S. S. Metropolitul Ghenadie senatorii și deputații, președinții corpurilor legiuitoare, membrii Academiei etc. Apărând suveranii în sală Metropolitul începe șirul felicitărilor și ofere M. M. L. L. câte o medalie comemorativă, bătută din incidentul serbării nunții de argint, ca don al clerului român.

A urmat apoi primirea damelor române. La oarele 7 a avut loc un prânz intim, la care au fost invitați și au luat parte toate acelea persoane aflătoare încă în viață, cari au luat parte la căsătoria suveranilor ținută înainte cu 25 ani. Sara s'a arangiat o iluminatie feerică în capitala țerii.

Vineri în 4/16 Noemvrie la oarele 11 M. M. L. L. au primit felicitările diferitelor societăți, colonii și confesiuni străine, ear' după ameazi la oarele 2 au vizitat esposiția din Cișmegiu. Sâmbătă, M. M. L. L. au plecat înapoi la Sinaia.

Economie

Lucrarea câmpului

Nici o clasă a societății omenesti nu are lucrul împărțit așa nepotrivit, ca plugarul. Aproape o jumătate de an, cât ține eara, plugariul nu are alt lucru, de cât îngrijirea vitelor și a celor trebuincioase pentru economia casnică; îndată ce se desprimăvereaază însă, se începe și lucrul câmpului mai cu deadensul. La început în măsură mai mică, cu aratul și sēmēnatul, după aceea în măsură tot mai mare, precum se înmulțesc și lucrurile: sapa coasa, ogor, secere și celelalte.

Pe când meșteșugariul își poate săvârși lucrul său potrivit cu puterile, de cari dispune, în toată ziua: eara, vara, pe ploaie ca și pe timp frumos, pe atunci plugariul poate lucra la câmp numai pe timp frumos. De aci urmează de multe ori întârzierea cu lucrul câmpului, când întră ploii îndelun-

gate; de aci apoi și opintirea lui de ași îndoi puterile, ca să săvârșească și aceea, ce pe timp urit nu a putut săvârși.

Lucrul câmpului este singurul isvor de câștig al plugarilor noștri. Și deși ei nu și-l prețuesc în bani, totuși când perd câte o zi așa de geaba, fi auzim zicēnd: „Ziua asta nu ași fi dat-o pe mult“.

Și în adevăr, așa este. De câte-ori nu se întâmplă, ca lucru de o zi să nu-l mai poți săvârși în ziua următoare, fiindcă te chiamă altele mai grabnice, sau fiindcă au intrat ploii îndelungate și altele.

Am zis, că lucrul câmpului este singurul isvor de câștig al plugarilor noștri. Aceasta o înțelegem așa, că ei numai cu ajutoriul brațelor lor și cu puterea vitelor pot săvârșească cele de lipsă pentru nutremēt și îmbrăcăminte. Dacă ici coala se mai poate încă câte-o cărașă, câte o orgie două de lemne și altele, apoi acestea sunt niște venite foarte rari.

Tocmai fiind că plugarii noștri, numai cu ajutoriul brațelor lor și cu puterea vitelor pot săvârșească cele de lipsă, trebuie să le pună pe acelea în lucrare cu multă pricepere și băgare de samă, că lucrul lor să fie cu atât mai spornic și rodnic.

În privința aceasta toate comunele noastre sunt pline de pilde bune și vrednice de urmat, de oarece în toate aflăm plugari harnici, care de când se creapă de ziuă și până când înserează, nu se mișcă dela lucrul câmpului: aflăm plugari, cari deși în tinerețele lor au fost săraci, prin lucru și străduință neobosită au ajuns la bătrânețe oameni cu stare și avere frumoasă.

Dar ceace ne-au îndemnat să scriem acestea, este împrejurarea, că unii plugari au început a părăsi hărnicia străbună și a se deda cu o viață mai trândavă.

Urmarea se poate vedea pretutindenea. Copii rămași cu averi frumoase dela părinți, le prăpădesc în decursul câtorva ani, ear ei ajung mai pe urmă să cerșească de pe la aceia, cari mai înainte poate au fost săvârșitorii părinților lor.

Unii oameni bogați nu prea au datina de a pune pe copiii lor tineri la lucru, ca să nu se obosească, ci mai bine aduc lucrători străini. Crescēnd așa, ei se dedau, ca atunci când sunt mai mari tot alții să lucre pentru ei, ear ei să peardă timpul în petreceri și trândăvie, cari mai târziu se sfârșesc în deobște cu risipirea întregii averi părintești.

În privința aceasta ar putea lua unii dintre plugarii noștri pildă bună dela conlocuitorii noștri Șvabi. Aceștia pun la lucru nu numai pe copii, fie ei cât de bogați, ci chiar și pe femeile lor. Astfel putem vedea de multe ori pe femeile de Șvabi alăturate cu săvârșitorii, arând, toată ziua la câmp, pe când la femeile noastre așa ceva poți afla numai

ici-colea, ca un lucru rar. Urmarea acestei bune deprinderi este binefăcătoare pentru poporul șvăbesc, de oarece la ei s'a adeverit, că se păstrează averile timp mai îndelungat, din neam în neam, ear nu ca la noi.

Când ar fi, ca să aflăm și la noi numai ici-colea asemenea deprinderi rele, ne-am mai mângâia cu proverbul: „Nici o pădure fără de uscături.“ Dar aflăm chiar comune întregi, cari părăsesc pe încetul bunele deprinderi străbune: de a se scula odată cu rîndunica la lucrul câmpului și de a intra în sat odată cu însêratul.

Parte pentru că noi cei de astăzi ne-am dat a lucra mai cu cap, sau rațional, cum se zice mai cu sporiu și mai domol; parte pentru că și mulțimea mașinelor de săpat, sêmănat și altele ne-au mai ușurat lucrul: nu mai lucrăm atâta, ca părinții și străbunii noștri, cari lucrau nu numai pentru ei, ci mai făceau și câte 2—4 zile în săptămână clacă domnului pămîntean.

Precum mândria și petrecerile au făcut pe unii dintre plugarii noștri, ca să-și pună moșia zălog, pe la bănci, ear ei să plătească an de an camete pipërate, de multeori numai pentru îndestulirea unei poște de nimic și trecătoare; așa au ajuns pe multe locuri unii plugari, ca lenevirea dela lucrul de câmp să o plătească foarte scump tot cu bani scoși de pe la bănci.

Înțelegem aici o parte a plugarilor noștri, cari sunt dedați a dormi și vara până târziu, când începe musca a cânta, ca să nu se prea umple de roaună; cari sunt dedați a prânzi acasă domnește, ear la ameazi a trage colea câte una la umbră și pe sară a să întoarce de timpuriu acasă.

Că astfel de plugari nu lucră cu cap, aceasta o înțelege ori și cine. Dar ean pune-te de-i spune la careva, că știu, că ți-ai găsit nănașul. „Că doară astăzi tot omul e domn pe pămîntul și avuția sa“, cum se zice, si apoi e știut, că domnia costă bani.

Da, așa este! În loc să meargă toți plugarii noștri la săpa și seceră, de când cântă rîndunica, o parte merg numai pela prânz, ear când nu mai pot răsbi cu lucrul, duc lucrători pe plată, căci doară, cum zic ei: „Cine are barbă trebuie să aibe și briciu, cine are moșie, trebuie să și-o și lucre.“

Astfel de oameni, să înțelege, că nu-și prea sparg capul cu întrebarea: cât poate lucra un plugariu harnic pe zi? De aceea voim să le arătăm noi pe scurt aci o mică însemnare:

Un plugariu harnic poate săpa pe rînduri, după mașine de săpat, a treia parte de juger de cucuruz, ceea ce face la săptămână aproape 3 jugere; la seceră poate secera, fără să se încordeze prea tare câte, 4—5 cruci de câte 20 snopi, unde va fi holda bună, ceea ce într'o săptămână face 24—30 de cruci de grâu. Și fiind că seceratul ține pe cele mai multe locuri câte două săptămâni, așa un plu-

gariu harnic poate secera în decursul unei veri până la 50 cruci de grâu.

Întrebați, vă rog, iubiți cetitori, în toate comunele, și dacă veți afla un plugariu, care în decurs de câți-va ani de-a rîndul a făcut acest lucru, atunci numele aceluia e vrednic publicat și luat drept pildă bună pentru toți. Ba că pe unii ti doare mijlocul la seceră, ba că în ziua de astăzi numai Țigani mai seceră, ba că la unii li-e prea cald, ba că au de a face fînul, ogorul și altele, nu să prea imbulzesc la seceră, la toți li-ar trebui clacă. Odată numai ce aud, fiind că ei nici nu prea merg pe la holde, ca să vază, că acelea încep a scutura. Atunci aleargă în dreapta și în stînga după secerători, pe cari îi plătesc adese-ori foarte pipërat.

Cunosc eu însu-mi destule comune, cari cu brațele, de cari dispun, și-ar putea săpa și secera fără lucrători străini. Și cu toate acestea nu este an lăsat de Dumnezeu, în care secerătorii străini să nu scoată cu prilejul seceratului câte-va sute de florini din acele comune. De aceea ne zic cu drept cuvînt plugarii învățați: „că agonisim ca sêlbaticii și cheltuim ca civilizații.“

Sfêrșim aceasta prin a arêta două pilde de răbdare și străduință, pe cari poate unii dintre cetitorii noștri le vor fi mai auzit, sau cetit unde-va.

— Un graur sêtos voia să bea odată dintr'o sticlă cu apă, dar nu ajungea cu ciocul la apă. De aceea s'a apucat, cu o răbdare și străduință neobosită, și a început a căra petricele în sticlă, până când apa s'a rîdicat așa de sus, încât a putut ajunge cu ciocul la ea, ca să poată bea.

— Un lucrătoriu sêrac, să zice, că a mers odată la un bogat, ca să-i dea ceva de lucru. „Acum odată n'am lucru,“ rîspunse bogatul, „dar ca să vîd, că ai răbdare și străduință la lucru, apucă-te și-mi mută petricele acelea din locul acesta dincoace, și pe urmă o să-ți plătesc.“

Lucrătoriu să apucă cu o răbdare și străduință, de care s'a mirat chiar și bogatul, și până seara a sfêrșit căratul petricilor. — „Bine,“ îi zise bogatul „aici ai un florin pentru lucrul tîu!“

Înainte de a pleca lucrătoriu, în dimimineața următoare, mai întreba odată pe bogat: „că nu mai are și pentru ziua aceea ceva de lucru?“

„Ba da,“ îi rîspunse bogatul, „mută-mi petricele earăși la locul lor!“

Lucrătoriu, deși vîzu, că lucrul lui nu are nici un scop pentru bogat, totuș să apucă și a doaua oară, cu aceeaș răbdare și stăruință, și până sara își sfêrși de nou lucrul. Atunci îl chema bogatul și îi plăti earăș un florin.

A treia zi voia să plece lucrătoriu fără a mai întreba pre bogat, dacă mai are de lucru. Când voi să plece însă îi zise bogatul: „Stăi și-mi mută petricele din locul dintăiu, că aci totuș mi-s în cale!“

Deși lucrătorul la început șovăia, în cele din urmă însă a ascultat de bogat și i-a mutat petrele earăș unde a zis el. Când se făcu sara îl chema bogatul în casă și-i zise cu bunăvoință: „Ved, că ești sêrac, nu din vina ta, ci mai mult din vina sortii, care împarte așa nepotrivit avuțiile. — Aici ai o sumă mai mare de bani, primește-i dela mine și întreprinde ceva cu ei, că la urmă se ai unde lucra la tine cu un scop hotărît.“

E de prisos să mai spunem, că lucrătorul nostru a ajuns cu timpul un om cu stare și avere, prin răbdarea și stăruința sa neobosită.

Câți sunt între plugarii noștri, cari nu sunt siliți a lucra la alții fără scop, ci numai lor înși-le și totuș arată puțină răbdare și stăruință la lucru. Să vede, că unii ca aceia au uitat o vechiă zicală românească: „cine mișcă, tot mai pișcă; cine șade coada-i cade.“ (Gaz. Trans.).

Varietăți

Știri personale. La institutul pedagogic diecesan din loc s'au făcut mai multe schimbări în corpul profesoral. În locul Dlui Stefan Velovan s'a numit profesor dirigent provisoriu Dl *Patriciu Drăgălina*. Dnii *Iosif Bălan* și *Enea Hodoș* sunt numiți profesori definitiv. Institutul a câștigat o noauă putere didactică în persoana Dlui Drd *Petru Ionescu*, fiul părintelui din Iaz. Asemenea este numit ca profesor definitiv și medic practic, în locul reposatului Dr. L. Mureșan, Dl *Dr. C. Popasu*, carele s'a stabilit totodată și ca medic practic în Caransebeș.

Meetingul din Alba-regală, ținut Duminecă în 18 Noemvrie n. — care a pronunțat devisa: *la fapte, la acțiune în toate direcțiunile, cu puteri unite, pentru un singur scop, în contra tuturor!* — a fost impozant și pătruns de o însuflețire rară. S'au trimis depeșe Măestății Sale, Papei ș. a. S'au ținut discursuri înflăcărâte și foarte potrivite cu situațiunea. S'au luat niște rezoluțiuni, cu cari vom face cunoscuți și pe cetitorii noștri.

Spre știre. *Doctorul Crainicean*, care în timpul mai din urmă a vizitat mai multe clinici de ochi în străinătate, petrecând până la St. Nicolae în Ciclova-montană pune la dispoziție celor interesați știința și ajutorul său de medic-oculist.

Posta Redacțiunii.

Dlui Dr. E. în B. Nu putem servi.
Dlui Dr. G. P. Tz. pt. nr. ăst.

Concurs

Conform ordinațiunei consistoriale ddo 11 Octomvrie a. c. Nrul 2539 Șc. se escrie concurs pentru ocuparea

postului învețătdresc la școala confesională gr. or. română din **Birda**, protopresbiteratul Buziașului cu termin de 30 de zile dela prima publicare în Foaia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. În bani gata 166 fl. v. a.
2. 15 Hl. 50 litre de grâu.
3. 15 Hl. 50 litre de cucuruz.
4. 2 jugere de pământ livadă.
5. Cortel liber cu grădină intravilană.
6. Paușal pentru scripturistică 5 fl.
7. Paușal pentru conferiețele învețătorești 8 fl.
8. Dela înmormântări unde va participa 40 cr.
9. Cărătura pentru 12 metrii de lemne.

Pentru încălzirea salei de învețământ îngrijește comuna bisericească.

Reflectanții au se-și înainteze recursese cu documentele prescise, adresate comitetului parohial, oficiului protopresbiteral gr. or. rom. al Buziașului în Ghilad, posta ultimă Csákova, și se vor presenta în vre-o Duminecă sau serbătoare în s. biserică, dar nu în ziua alegerii.

Din ședința comitetului parohial ținută în Birda în 23 Octomvrie 1894.

[69] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine *Aureliu Drăgan* adm. ppbiter.

Concurs

Pentru ocuparea postului de învețătoriu la școala gr. or. rom. din comuna **Doman**, se escrie concurs pe basa ordinațiunei Ven. Consistoriu din 11 Octomvrie a. c. Nr. 2923 Șc. cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 340 fl.
2. Pentru conferințele învețătorești 5 fl.
3. Paușal de scripturistică 12 fl.
4. 16 metri de lemne pentru învețătoriu 40 fl.
5. 16 metri de lemne pentru școală 40 fl.
6. 2 jugere de pământ livadă, cortel liber și grădină de legumi 1/4 juger.

Cei ce doresc a ocupa acest post își vor trimite recursese, adresate comitetului parohial și instruate cu documentele recerute, oficiului protopresbiteral al Bocșei-montane și se vor presenta în vr'o Duminecă sau serbătoare în s. biserică; dar nici decât în ziua de alegere.

De-odată se obsarvă, că învețătoriu ales și întărit e îndatorat a implini toate funcțiunile cantorale, după ritul nostru, atât în școală și biserică, cât și afară de aceste având dela fiecare înmormântare 50 cr.

Doman în 23 Octomvrie 1894. st. v.

3—3 [68]

Ioan Oprea

președ. com. parohial.

Martin Gerguța

not. comitetului parohial.

În conțelegere cu mine *Maxim Popoviciu* protopresbiter.

Mersul trenurilor

pe liniile bănățene ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1. Oct. n. 1894.

Timișoara — Orșova

Tr. acc. 704 I. II.	Tr. d. pers. 708 I—III.	Espr. or. 702 I.	Tr. d. pers. 710 I—III.	Tr. m. 728 I—III.	Stațiuni	Tr. d. pers. 725 I—III.	Espr. or. 701 I.	Tr. d. pers. 707 I—III.	Tr. acc. 703 I. II.	Tr. m. 727 I—III.
2-25	7-00	1-30	8-30		Budapesta		2-10	6-30	1-25	—
5-00			11-35	6-20	Arad	10-43		10-55	10-43	10-55
8-02	5-52	6-47	6-15	9-40	Timișoara Iosefin .	7-13	8-49	8-28	7-42	8-28
8-14	6-07		6-33	10-01	„ Fabrică .	7-00		8-15	7-31	8-12
8-49	6-57		7-26	11-21	Topoloveț	5-53		7-25	6-56	1-56
9-23	7-42		8-21	12-39	Lugoș	5-10		6-48	6-28	12-55
„	8-01		8-41	1-09	Gavoșdia	5-50		6-22	„	12-10
„	8-23		9-07	1-44	Cav.-Sacul	4-28		6-02	„	11-39
10-25	9-10		9-33	3-55	Caransebeș	4-05		5-39	5-39	11-05
„	9-27			3-17	Cârpa			51-6	„	9-25
„	9-54			5-05	Slatina			4-57	„	8-43
„	10-09			5-27	Armeniș			4-45	„	8-16
11-16	10-22			5-55	Teregova			4-35	„	8-01
11-35	10-44			6-32	Poarta orientală .			4-23	4-30	7-40
„	11-59			6-55	Cornia			4-01	„	7-03
„	11-13			7-14	Crușoveț			3-44	„	6-32
„	11-24			7-37	Iablanița			3-31	„	6-10
„	11-37			8-02	Mehadia			3-15	„	5-34
12-28	11-47	11-05		8-17	Băile erculane .		4-35	3-02	3-21	5-12
12-39	11-59			8-39	Topleț			2-46	3-03	4-49
12-56	12-16	11-31		9-05	Orșova			2-25	2-51	4-10
1-20	12-40	11-45			Verciorova		3-40	1-00	2-19	
11-40	6-25	10-55	Sâmbătă		Bucuresci		7-10	11-25	5-50	
		8-00	Luni		Constantinopol . .					

Timișoara — Baziaș (și Ciacova)

Tren de persoane			Stațiuni	Tren de persoane		
1702 I—III.	1706 I—III.	1704 I—III.		1701 I—III.	1705 I—III.	1703 I—III.
5-35	12-00	8-10	Timișoara Iosefin	7-32	3-17	8-59
5-58	12-24	8-32	Șag	7-09	2-53	8-34
6-13	12-39	8-47	Jebel	6-54	2-38	8-16
7-28	1-12	9-20	Ciacova	5-37	12-05	7-37
6-36	12-55	9-03	Voitec	6-35	2-20	7-47
6-53	1-15	9-21	Deta	6-22	2-07	7-34
7-16	1-39	9-42	Stamora	5-56	1-38	7-06
7-54	2-12	10-17	Vârșeț	5-26	1-07	6-35
8-30	2-48	10-50	Iasenova	4-42	12-24	5-29
8-53	3-09	11-11	Biserica-Albă . . .	4-22	12-04	5-09
9-11	3-27	11-29	Baziaș	4-00	11-40	4-45

Voitec — Reșița

Tren. mest.		Stațiuni	Tren. mest.	
3312 I—III.	3314 I—III.		3311 I—III.	3313 I—III.
6-50	9-10	Voitec	6-10	7-33
7-46	9-57	Gătaia	5-28	6-50
8-14	10-19	Moritfeld-Șoșdia .	5-11	6-23
8-33	10-36	Gherteniș	4-54	6-00
8-46	10-47	Jidovini	4-43	5-48
9-08	11-07	Bogșa-rom.	4-25	5-26
10-00	11-31	Bogșa-mont.	4-00	5-00
11-45		Reșița		2-30

Iasenova — Anina

Tren mestecat			Stațiuni	Tren mestecat		
3418 I—III.	3412 I—III.	3416 I—III.		3413 I—III.	3411 I—III.	3417 I—III.
	8-35	10-55	Iasenova	4-34	5-24	
	9-01	11-21	Iam	4-11	5-01	
	9-52	12-08	Răcăjdia	3-28	4-18	
6-45	10-50	12-40	Oravița	3-00	3-50	7-40
7-17	11-21		Măidan		2-58	7-11
8-08	12-03		Lisava		2-21	6-32
9-18	1-13		Crașova		1-08	5-19
9-56	1-51		Anina		12-15	4-30

